

DE FLANDIA, SCHIELANDIA,

ac

I N S V L Æ

illis objacentes.

Termini.

Mae-
sandsluys.

Vlaerdin-
ga.

Gravesan-
da.

Naeld-
wyck.

Honselaer-
dyck.

Delflandia, à Delpha urbe Hollandiæ nobili, nomen habens, uti & Schielandia, partes insigniores sunt Hollandiæ Australis, Mosa, Oceano, Rhelandia, & Isala fluvio circumscriptæ. A Mosa, qui magnum ejus latus alluit. Maselandia quoque dicta est. Inter Mosæ ostium, & medium Rheni sita est. Ad Ortum, ubi patentissimus Mosa, pagus occurrit, Maeslandsluys, quasi Maselandiæ catarracta dictus, qui piscaturæ studiis in eam magnitudinem excrevit, ut urbibus pluribus par sit. Brilam, terramque Vorniam ex adverso interjecto Mosa adspectat. Sequitur in ora ipsius Mervæ, quem Mosam novum vocant, Vlaerdinga, inter oppida muris cincta multorum judicio antiquitatis prærogativam ferens. Nunc illis viduata, absorptis simul cum arce mœnibus, voragine Mosæ, qui late ripas & littora adedit, succedaneam operam addente mari. Hodie in pagi formam degeneravit, piscatorum sedes. Ab altero vero latere pagi supradicti Gravesanda est, Mosæ propemodum faucibus adfita, Delpha, Hagaque trium milliarium spacio diffidens. Oppidum antiquum valde, & olim non mœnibus tantum clausum, verum etiam potens, & Senatus Hollandici sedes ordinaria. Hodie, amisso prorsus veteri splendore, vix tolerabili conditione est. Seminatur in ejus confiniis largior multo frumenti vis, quam in alia ulla Hollandiæ parte, quia nempe feliciter illic & speciosissimum nascitur. Nobilissimorum adhuc caseorum proventus, quos Gravesandos vocant, celebratur, qui secundis mensis avidissime passim per Hollandiam appetuntur. Nec longe hinc abest pagus nobilis Naeldwyck, Principis jam Auriaci dominio illustrior, prope quem regale, magnificentique palatium exstruxit Fredericus Henricus Auransiorum princeps, Hollandiæ gubernator, quod à loco Honselaerdyck nomen habet. Domus est hortorum circumcirca amenitate, aditu, vestibuloque splendido, cubiculorumque numero, ac stupendo nitore, picturarum elegantia ac tribunorum equestrium Martiis vultibus, qui pro patria pugnando vulnera mortemque passi, spectabilis, usque adeo, ut Ro-

manorum operum majestatem laceffere videatur. Solet eo per æstatem, bellicque intervalla animi gratia interdum secedere Princeps, & curarum suarum aliquod petere solatium. Agri circumjecti peculiari vocabulo *Westland* vocantur. Celebris quoque hic pagus occurrit *Lausduna*, versus littus collesque arenosos. ubi amplissimum olim Religiosarum nobilium, Ordinis D. Bernardi cœnobium, augusto in primis Comitissæ Margaretæ (ut volunt) sepulchro, & miraculo jactatum. Meminere ejus rei in suis commentariis Erasmus & Vives. Occasionem miraculi hanc referunt: Accessisse quondam Margaretam Florentii & Machtildis Hollandiæ, Zelandiæque Principum filiam, mulierem quandam pauperulam, duos unico partu editos infantes ulnis gestantem: cui, ut fit, elemosynam postulanti, Margareta non solum nihil quicquam porrexerit, sed irrisam insuper & contemptam his verbis dimiserit: *Fieri non potest, ut uno partu nascantur duo, nisi totidem fuerint patres, quare alterum oportet furtivo concubitu esse progenitum: mulierculam vero contumeliose dimissam, Deum precatam fuisse, ut pudicitiam suam faceret palam, & Comitissæ tunc gravidæ largiretur uno partu liberos numero pares anni diebus, atque isti voto respondisse eventum, editis in lucem trecentis sexaginta quatuor liberis, tam masculis, quam fœmellis: maribusque in Baptismo impositum nomen Iohannis, fœmellis Elizabethæ. Verba in hujus rei memoriam in templi pariete scripta ita se habent:*

*Westland.
Lausduna.*

Illustris Domini Florentii Comitissæ Hollandiæ filia, cujus mater fuit Machtildis, filia Henrici Ducis Brabantiae, fratrem quoque habuit Guilielmum Alamaniæ regem: hæc præfata Domina Margareta, anno salutis millesimo ducentesimo septuagesimo sexto, ætatis sue anno quadragesimo secundo, ipso die Parasceves, hora nona ante meridiem, peperit infantes viros promiscui sexus numero trecentos sexaginta quatuor, qui postquam per venerabilem Episcopum Dominum Guidonem Suffraganeum, præsentibus nonnullis proceribus & magnatibus, in pelvi quadam Baptismi Sacramentum percepissent, & masculis Iohannes, fœmellis vero Elizabeth nomen impositum fuisset, ipsorum omnium simul cum matre animæ, ad Deum æternaliter victuræ redierunt, corpora autem sub hoc saxo requiescunt. Verum rei historiciæ peritis suspecta prorsus habetur ac subiectæ fidei narratio, cum nullo probatæ fidei historico rumore, sed sola traditione ac inveterato rumore nitatur.